

ในปัจจุบันการบริหารทางเภสัชกรรมในร้านยา ยังขาดแนวทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ทางคณะผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาการบริหารทางเภสัชกรรมในร้านยา ในรูปแบบที่ง่ายต่อการปฏิบัติงานและสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารทางเภสัชกรรมในร้านยา การวิจัยวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาเป็นสองระยะ โดยระยะแรกเป็นการเตรียมเอกสารต้นแบบสำหรับการบริหารทางเภสัชกรรมในร้านยาเพื่อใช้เป็นตัวอย่างในการสัมภาษณ์เชิงลึกและเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเภสัชกรผู้ปฏิบัติงานในร้านยาและกลุ่มตัวอย่างผู้มารับบริการเพื่อนำไปปรับปรุงเอกสารและประยุกต์ใช้ในการติดตามผลการรักษาผู้ป่วย ส่วนในระยะที่สองเป็นการพัฒนาและสร้างแบบจำลองของการบริหารทางเภสัชกรรมผู้ป่วยโรคเรื้อรังในร้านยาและนำแบบจำลองดังกล่าวไปทดลองใช้ ผลการศึกษาในระยะแรกจากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ปัญหาในการบริหารทางเภสัชกรรมในร้านยา คือ เภสัชกรขาดทักษะ ประสบการณ์และความมั่นใจ ประกอบกับมีข้อจำกัดของเวลา และไม่มีระบบหรือแนวทางในการบริหารทางเภสัชกรรมที่ชัดเจน เภสัชกรเสนอแนะให้เริ่มการบริหารทางเภสัชกรรมจากโรคใดโรคหนึ่งก่อน โดยต้องมีการสร้างแบบจำลอง (model) และเครื่องมือช่วยในการให้คำปรึกษาผู้ป่วย รวมถึงจัดให้มีแบบเก็บข้อมูลผู้ป่วยในรูปแบบที่รอก่ง่ายและครอบคลุมประเด็นสำคัญต่างๆ เพื่อประเมินและหาสาเหตุปัญหาที่เกิดจากยา และสามารถนำมาใช้ติดตามผลการรักษาได้อย่างต่อเนื่อง และจากการสนทนากลุ่มผู้มารับบริการพบว่า สิ่งสำคัญที่ผู้มารับบริการเลือกมาร้านยา คือ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและความมั่นใจในความรู้ความสามารถของเภสัชกร ผู้มารับบริการส่วนใหญ่จะจำชื่อยาไม่ได้จึงต้องการให้ร้านยามีการเก็บประวัติและทำบัตรประจำตัวผู้มารับบริการ ซึ่งบัตรบันทึกการใช้ยาส่วนตัวของผู้ป่วยที่คณะผู้วิจัยออกแบบ ผู้มารับบริการเห็นว่าตรงกับความต้องการและมีประโยชน์ต่อผู้ที่เข้ายาเป็นประจำ โดยควรเป็นบัตรขนาดเล็กที่สามารถพกพาได้สะดวก จากข้อมูลการศึกษาในระยะแรกทางคณะผู้วิจัยได้เลือกพัฒนาและสร้างแบบจำลองสำหรับการบริหารทางเภสัชกรรมผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง โดยมีสื่อและอุปกรณ์ดังนี้ แบบบันทึกประวัติผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง ตารางบันทึกการติดตามการใช้ยา บัตรบันทึกการใช้ยาผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง สื่อสำหรับเภสัชกรในการให้คำแนะนำปรึกษาผู้ป่วยโดยใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint 2003 สื่อสำหรับผู้ป่วยประกอบการให้คำแนะนำปรึกษาในรูปแบบปฏิทินตั้งโต๊ะ และเอกสารแผ่นพับความรู้สำหรับผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง เมื่อนำสื่อและอุปกรณ์ดังกล่าวไปทดลองใช้ในร้านยาพบว่า เภสัชกรร้านยามีความพึงพอใจต่อสื่อและอุปกรณ์ดังกล่าวในระดับดี ซึ่งสามารถนำไปใช้งานกับผู้ป่วยได้

แบบจำลองสำหรับการบริหารทางเภสัชกรรมผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงในร้านยาที่ได้พัฒนาขึ้น สามารถเสริมประสิทธิภาพการบริหารทางเภสัชกรรมในร้านยาได้ในระดับหนึ่ง แต่ยังคงต้องการการทดลองใช้มากขึ้นเพื่อปรับปรุงข้อมูลและรูปแบบให้เหมาะสมกับการใช้งาน อย่างไรก็ตามแบบจำลองดังกล่าวสามารถใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาการบริหารทางเภสัชกรรมในร้านยาต่อไปได้